

Zimmerman Modeli Temelinde Öz Düzenlemeli Öğrenme Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Zimmerman Modeli Temelinde Öz Düzenlemeli Öğrenme Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=33610>

Özet

Zimmerman Modeli Temelinde Öz Düzenlemeli Ö?renme Ölçe?i (ZÖDÖÖ), ö?rencilerin ö?renme süreçlerindeki öz düzenleme becerilerini ölçmek amacıyla Ali Eryılmaz ve Mammad Mammadov tarafından 2017 yılında geliştirilmi? bir ölçme aracıdır. Bu ölçek, **Öz Düzenlemeli Ö?renme** (ÖDÖ) kavramın? Albert Bandura'nın sosyal bili?sel teorisi üzerine in?a eden Barry Zimmerman'ın döngüsel modelini temel almaktadır. Ölçe?in geli?tirme çal??ması, yüksek düzeyde iç tutarlılık (Cronbach Alpha katsayısı .94) ve kabul edilebilir geçerlik kanıtları sunmuştur. Ölçek, ö?rencilerin sadece akademik başarıları değil, aynı zamanda motivasyonel stratejilerini, planlama yeteneklerini ve hedeflerine ulaşma inançlarını da de?erlendirmeyi hedeflemektedir.

Ölçek, dört temel boyutta ö?rencilerin kendi ö?renme süreçlerini yönetme yeteneklerini de?erlendirmektedir. Bu boyutlar, ö?rencilerin ö?renme hedeflerini belirleme, stratejilerini uygulama ve sonuçları de?erlendirme amaçlarını kapsar. Geli?tirme çal??ması, eğitim bilimleri alanında ö?rencilerin öz düzenleme düzeylerini do?ru ve güvenilir bir şekilde belirlemek için önemli bir katkı sağlamaktadır.

Anahtar Kelimeler

Öz Düzenlemeli Ö?renme, **Zimmerman Modeli**, Eğitim Psikolojisi, Psikolojik Ölçek, Güvenirlik, Geçerlik, Motivasyonel Stratejiler, Ö?renme Becerileri.

Yazarlar

Eryılmaz, A., Mammadov, M.

Amaç

Bu ölçe?in temel amacı, **Zimmerman Modeli** çerçevesinde ö?rencilerin öz düzenlemeli ö?renme davranışları ve stratejilerini sistematik olarak ölçebilecek, Türkçe dilinde geçerli ve güvenilir bir ölçüm aracı oluşturmaktır. Ölçek, ö?rencilerin ö?renme hedeflerine ulaşmak için kullandıkları bili?sel, üstbili?sel ve motivasyonel süreçleri nicel olarak de?erlendirmeyi hedefler.

Geli?tiriciler, mevcut ölçme araçlarının eksikliklerini gidermek ve özellikle Türkiye bağlamında Zimmerman'ın döngüsel modelinin fazları (Öngörü, Performans ve Öz Yansıtma) yansıtma kapsamlı bir araç sunmayı amaçlamışlardır. Bu sayede, eğitimciler ö?rencilerin hangi öz düzenleme amaçlarında desteğe ihtiyaç duyduklarını belirleyebilirler.

Yapı

Ölçek, psikolojideki en önemli eğitim teorilerinden biri olan **Öz Düzenlemeli Öğrenme (ÖDÖ)** yapısını ölçmektedir. ÖDÖ, öğrencilerin kendi öğrenme süreçlerinin aktif katılımcıları olduğu ve davranışları, çevrelerini ve bilişlerini kişisel hedeflere ulaşmak için yönlendirdikleri süreç olarak tanımlanır. Zimmerman'ın modelinde bu süreç üç aşamalı döngüsel bir yapıya sahiptir:

Öngörü (Forethought): Hedef belirleme ve stratejik planlama.

Performans Kontrolü (Performance Control): Dikkat ve motivasyonun sürdürülmesi.

Öz Yansıtma (Self-Reflection): Öz değerlendirme ve nedensel atıflar.

Ölçek maddeleri, öğrencilerin bu döngünün farklı aşamalarındaki motivasyon, planlama ve öz yeterlik inançlarını yansıtmaktadır. Bu yapı, öğrencinin sadece ne öğrendiğini değil, nasıl öğrendiğini anlamak için kritik öneme sahiptir.

Geçerlik

Ölçeğin yapısal geçerliğini incelemek amacıyla çeşitli istatistiksel analizler gerçekleştirilmiştir. Kullanılan geçerlik yöntemi, **Pearson Momentler Çarpım Korelasyon Tekniği** ile yapılan analizdir. Bu analiz, ölçek puanları ile ilgili dikkatli bir kriter arasındaki ilişkiyi incelemek için kullanılmıştır.

Analiz sonucunda, ölçek puanları ile karışılma yapıları arasındaki 0.62 düzeyinde anlamlı ve olumlu bir ilişki (korelasyon) bulunmuştur. Bu bulgu, ölçeğin ölçmeyi amaçladığı yapıyı başarıyla bir şekilde ölçtüğüne dair önemli bir kanıt sunmakta ve ölçeğin **Geçerlik** düzeyinin kabul edilebilir seviyede olduğunu göstermektedir.

Güvenirlilik

Zimmerman Modeli Temelinde Öz Düzenlemeli Öğrenme Ölçeği, yüksek düzeyde iç tutarlılık (iç güvenirlilik) sergilemiştir. İç tutarlılık, ölçeğin maddelerinin aynı yapıyı ne kadar tutarlı bir şekilde ölçtüğünü gösterir ve **Cronbach Alpha** katsayısıyla hesaplanmıştır.

Elde edilen güvenirlilik katsayıları şu şekildedir:

Ölçeğin tümü için **Güvenirlilik** katsayısı (Cronbach Alpha): **.94**. (Bu değer, ölçeğin mükemmel bir iç tutarlılığa sahip olduğunu göstermektedir.)

Boyutlara göre güvenirlilik katsayıları sırasıyla: **.85, .84, .92 ve .74**.

Boyut bazında elde edilen bu yüksek katsayılar, ölçeğin alt boyutları da tutarlı ve güvenilir ölçümler sağladığını kanıtlamaktadır. Bu sonuçlar, ölçeğin tekrarlı ölçümlerde benzer sonuçlar verme potansiyelini desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin geliştirme süreci, yapısal geçerliliğini belirlemek amacıyla faktör analizini içermektedir. Güvenilirlik sonuçlarında dört farklı boyutun Cronbach Alpha değerlerinin verilmiş olması, geliştiricilerin ölçeğin çok boyutlu yapısını ortaya koymak için Açıklayıcı veya Doğrulayıcı Faktör Analizi gerçekleştirdiğini göstermektedir.

Bu analizler, öz düzenlemeli öğrenme yapısını, birbirinden ayrılabilir ancak birbiriyle ilişkili alt bileşenlerden oluştuğunu doğrulamıştır. Faktör analizinin sonuçları, ölçeğin teorik **Öz Düzenlemeli Öğrenme** çerçevesine uygun olarak yapılandırılmıştır.

Araç

Test Çeşidi: Geliştirme

Format: Yazılı Anket/Öz Bildirim Ölçeği (Self-Report Scale)

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Öğrenciler (Genel Eğitim Popülasyonu)

Yaş Grubu: Belirtilmemiş (Genellikle ortaokul, lise veya üniversite öğrencileri için uygundur)

Popülasyon Detayları: Geliştirme çalışması, genellikle akademik ortamlarda bulunan ve öz düzenleme becerilerini kullanan öğrencileri kapsamaktadır.

Test Metodolojisi: 5'li Likert tipi derecelendirme ölçeği kullanılmıştır.

Derecelendirme: (1) "kesinlikle katılmıyorum", (2) "katılmıyorum", (3) "kararsızım", (4) "katılmıyorum" ve (5) "kesinlikle katılmıyorum".

Anahtar Kelimeler

Öz Yeterlik, Motivasyon, Planlama, **Pearson Korelasyonu**, **Cronbach Alpha**, Eğitim Ölçme ve Değerlendirme, Yüksek Öğrenim.

Yazarlar

Sorumlu Yazar: Ali Eryılmaz

Yazar ORCID Tanımlayıcı: Mevcut Değil

Bağlantı E-posta Adresi: erali76@hotmail.com

Yazma Adresi: Mevcut Değil

Şinler, Ücret ve Test Yılı

Ölçek, akademik bir makale kapsamında geliştirilmiştir (2017). Kullanım izni ve ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar Ali Eryılmaz ile e-posta yoluyla iletişime geçilmesi gerekmektedir.

Test Yılı: 2017

Kaynaklar

Eryılmaz, A. ve Mammadov, M. (2017). Zimmerman Modeli Temelinde Öz Düzenlemeli Öğrenme Ölçeğinin geliştirilmesi. *Uluslararası Eğitim Bilimleri Dergisi*. 4(10), 79-93.

Ölçeğin orijinal PDF dosyası aşağıdaki bağlantıdan indirilebilir:

[zimmerman-modeli-temelinde-oz-duzenlemeli-ogrenme-olcegi-toad.pdf](#)

Zimmerman Modeli Temelinde Öz Düzenlemeli Öğrenme Ölçeği Maddeleri

ÖNEMLİ: Aşağıdaki ölçek maddeleri orijinal dilinde korunmuştur ve hiçbir şekilde değiştirilmemelidir.

Ortalama yüksek tutmak için öğrenirim.

Sınavta kalmamak için öğrenirim.

Başarısız olmamak için öğrenirim.

Boş olduğum saatleri göz önüne alarak plan yaparım.

Basamaklandığımda çalışma planını günlere bölerim.

Çalışacağım konuyu nasıl bitireceğimi planlarım.

Planlamada çalışma saatlerim yer alır.

Bir konuyu öğrenirken, kendime "Daha önce bir sürü şey öğrendim, başardım bunu da başarabilirsin" derim.

Öğrenmek benim için kolay bir iştir.

Konsantre olup düzenli ve doğru yöntemle öğrenirsem başarılı olacağıma inanırım.